

รายการ ร้อยเรื่อง...เมืองไทย

สถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา และสำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ถนนอุทองใน เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300 โทร. 0 2244 2070

เรื่อง วันเอดส์โลก

ผู้เรียบเรียง นางสาวโสธรา พิภพหลอม วิทยากรปฏิบัติการ
กลุ่มงานบริการวิชาการ 3 สำนักวิชาการ

ออกอากาศ ธันวาคม 2561

“โรคเอดส์” (AIDS) หรือ โรคภูมิคุ้มกันบกพร่อง จะเกิดขึ้นเมื่อระบบภูมิคุ้มกันในร่างกายถูกเชื้อ HIV (Human Immunodeficiency Virus) บั่นทอนให้อ่อนแอลง จนถึงขั้นที่ร่างกายไม่สามารถต้านทานเชื้อโรคต่าง ๆ ได้อีก โดยองค์การอนามัยโลกได้กำหนดให้วันที่ 1 ธันวาคม ของทุกปี เป็นวันเอดส์โลก (World AIDS Day) เพื่อรณรงค์ยับยั้งการแพร่ระบาดของโรคเอดส์ และได้กำหนดให้โบสถ์แดง เป็นสัญลักษณ์ของวันเอดส์โลก เพื่อแสดงถึงความเป็อันหนึ่งอันเดียวกันระหว่างผู้ติดเชื้อ HIV และผู้ที่ต้องใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับผู้ติดเชื้อ

โรคเอดส์ เป็นโรคที่เกิดจากการติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เมื่อเชื้อ HIV เข้าสู่ร่างกายแล้วจะเข้าไปทำลายเซลล์เม็ดเลือดขาว ซึ่งเม็ดเลือดขาวในร่างกายทำหน้าที่ในการกำจัดสิ่งแปลกปลอมหรือเชื้อโรคที่เข้าสู่ร่างกายแล้วนำไปทำลาย เมื่อเซลล์เม็ดเลือดขาวถูกทำลาย จึงทำให้ผู้ป่วยที่ได้รับเชื้อ HIV มีภูมิคุ้มกันต่ำลง จนร่างกายไม่มีภูมิคุ้มกันเพียงพอในการป้องกันร่างกายจากเชื้อโรคนอก ทำให้ผู้ป่วยที่ติดเชื้อ HIV นั้นสามารถติดเชื้ออื่นได้ง่ายกว่าคนปกติ ส่งผลให้เป็นโรคอื่น ๆ ตามมา เช่น วัณโรค ปอดบวม ติดเชื้อในกระแสโลหิต เชื้อรา เนื่องจากระบบภูมิคุ้มกันในร่างกายได้ถูกทำลาย และไม่สามารถกำจัดเชื้อโรคออกจากร่างกายได้

แต่เดิมเชื้อ HIV นั้น มีเพียง 2 สายพันธุ์ คือ HIV 1 ซึ่งแพร่ระบาดอยู่ในทวีปยุโรป ทวีปแอฟริกากลาง และสหรัฐอเมริกา และ HIV 2 แพร่ระบาดในทวีปแอฟริกาตะวันตก แต่ปัจจุบันพบว่าเชื้อ HIV มีมากกว่า 10 สายพันธุ์ ซึ่งกระจายอยู่ทั่วโลก โดยทวีปแอฟริกาพบว่ามีเชื้อ HIV มากที่สุด ส่วนในประเทศไทยที่พบบ่อยมีเพียง 2 สายพันธุ์ คือ สายพันธุ์เออี (A/E) และสายพันธุ์อี (E) โดยการแพร่ระบาดเกิดจากการมีเพศสัมพันธ์ระหว่างชายกับหญิง และกลุ่มรักร่วมเพศ

การติดต่อของโรคเอดส์มี 3 ทางดังนี้ คือ 1) การร่วมเพศกับผู้ที่มีเชื้อ HIV โดยไม่ใส่ถุงยางอนามัย 2) การรับเชื้อทางเลือด เช่น ใช้เข็มฉีดยาร่วมกัน การรับเลือดจากการผ่าตัด หรือการรักษาโรคเลือดบางชนิด และ 3) การติดต่อผ่านแม่สู่ลูก ซึ่งเกิดจากแม่ที่มีเชื้ออยู่แล้วเกิดการตั้งครรภ์ ทำให้มีการถ่ายทอดเชื้อ HIV ไปสู่ลูก แต่ในปัจจุบัน ได้ค้นพบวิธีการป้องกันการแพร่เชื้อ HIV จากแม่ไปสู่ลูกได้สำเร็จแล้ว โดยวิธีการทานยาต้านไวรัสในช่วงตั้งครรภ์ ซึ่งจะช่วยป้องกันความเสี่ยงจากการติดเชื้อ HIV ของทารกได้ร้อยละ 8

นอกจากนี้ เชื้อ HIV ยังสามารถติดต่อได้อีกหลายทาง เช่น การใช้สิ่งของร่วมกับผู้ป่วยที่ติดเชื้อ HIV โดยไม่มีการทำความสะอาด การเจาะหูโดยการใช้อุปกรณ์ร่วมกับผู้ติดเชื้อ HIV หรือการสัก ไม่ว่าจะเป็

การสักผิวหนัง สักคิ้ว เพราะเชื้อ HIV อยู่ในกระแสเลือดของผู้ติดเชื้อ HIV อยู่แล้ว ดังนั้นจึงทำให้เชื้อ HIV เข้าสู่ร่างกายได้ง่าย นอกจากติดต่อทางเลือดแล้ว เชื้อ HIV ยังสามารถติดต่อกันผ่านทางน้ำเหลืองได้ แต่โอกาสที่จะติดเชื้อต้องเป็นแผลเปิด และมีเลือดหรือน้ำเหลืองที่มีเชื้อเข้าไปเป็นจำนวนมากเท่านั้น

เมื่อผู้ป่วยได้รับเชื้อ HIV เข้าสู่ร่างกายแล้ว การแสดงอาการของโรคที่ปรากฏจะแบ่งได้เป็น 3 ระยะ ดังนี้ 1) ระยะไม่ปรากฏอาการ ในระยะนี้ผู้ป่วยที่ติดเชื้อจะไม่ปรากฏอาการผิดปกติใด ๆ ให้เห็น จึงดูเหมือนเป็นคนมีสุขภาพแข็งแรงปกติ 2) ระยะมีอาการสัมพันธ์กับเอดส์ ในระยะนี้จะตรวจพบผลเลือดบวก และมีอาการผิดปกติปรากฏให้เห็นได้ เช่น ต่อมทอนซิลโตติดต่อกันนานหลายเดือน มีเชื้อราบริเวณในปาก โดยเฉพาะกระพุ้งแก้มและเพดานปาก เป็นงูสวัด หรือแผลริมชนิดลูกกลม มีอาการเจ็บป่วยเรื้อรัง โดยไม่ทราบสาเหตุเกิน 1 เดือน เช่น มีไข้ ท้องเสีย ผื่นผื่นอักเสบ น้ำหนักลด เป็นต้น และ 3) ระยะเอดส์เต็มขั้น หรือระยะโรคเอดส์ ในระยะนี้ระบบภูมิคุ้มกันของร่างกายจะถูกทำลายไปจำนวนมาก ซึ่งทำให้เป็นโรคต่าง ๆ ได้ง่าย เพราะเชื้อโรคสามารถเข้าสู่ร่างกายได้ง่ายขึ้น ร่างกายก็ไม่สามารถขจัดเชื้อโรคเหล่านี้ออกไปจากร่างกายได้ เช่น หากติดเชื้อไวรัสโรคที่ปอด อาการที่พบจะมีไข้เรื้อรัง ไอเป็นเลือด แต่ถ้าเป็นโรคเชื้อหูดสมองอักเสบ จะมีอาการปวดศีรษะอย่างรุนแรง อาเจียน คอแข็ง คลื่นไส้ และถ้าเป็นอาการที่เกี่ยวข้องกับระบบประสาท ก็จะมีอาการซึมเศร้า แขนขาอ่อนแรง ความจำเสื่อม ซึ่งพบว่าผู้ป่วยโรคเอดส์ในระยะสุดท้ายนี้ จะมีชีวิตอยู่ได้เพียง 1-2 ปี เท่านั้น

สำหรับผู้ป่วยที่ได้รับเชื้อ HIV นั้น สามารถใช้ชีวิตประจำวันได้อย่างปกติ ซึ่งหากไม่พบโรคแทรกซ้อน จะสามารถใช้ชีวิตต่อไปได้อีกหลายปี โดยควรดูแลสุขภาพร่างกายให้แข็งแรง ออกกำลังกายสม่ำเสมอ ไม่ควรวิตกกังวลมากเกินไป หลีกเลี่ยงการมีเพศสัมพันธ์หรือหากต้องมีเพศสัมพันธ์ ควรป้องกันโดยการใช้ถุงยางอนามัยเสมอ ทำจิตใจให้สงบผ่อนคลาย ผิกสมาธิ ไม่เครียด หากเป็นผู้หญิงไม่ควรตั้งครรภ์ เพราะเชื้อ HIV สามารถแพร่เชื้อจากแม่สู่ลูกได้ถึงร้อยละ 30

โรคเอดส์เป็นโรคติดต่อร้ายแรง ซึ่งก่อให้เกิดผลเสียต่อระบบการทำงานของร่างกายอย่างมาก ปัจจุบันยังไม่มีทางรักษาให้หายขาดได้ ทำได้เพียงแค่ควบคุมอาการและรักษาแบบประคองอาการเท่านั้น ทั้งนี้ โรคเอดส์เป็นโรคที่สามารถป้องกันได้ เพียงแต่ต้องมีความเข้าใจที่ถูกต้อง โดยมีหลักปฏิบัติดังต่อไปนี้ คือ ใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งที่มีเพศสัมพันธ์ มีคู่นอนเพียงคนเดียว ก่อนแต่งงานหรือก่อนมีบุตรควรมีการตรวจร่างกายและตรวจเลือด งดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และการใช้สารเสพติดทุกชนิด โดยเฉพาะการใช้เข็มฉีดยาร่วมกับผู้อื่น เป็นต้น

บรรณานุกรม

กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. (21 มกราคม 2558). ความรู้เรื่องโรคเอดส์.

สืบค้น 10 กันยายน 2561 จาก <http://www.thaiail.com/aids/>

โรคเอดส์ การติดต่อ และการป้องกันที่ทุกคนควรรู้. (3 พฤษภาคม 2561). สืบค้น 7 กันยายน 2561

จาก <https://www.honestdocs.co/aids-hiv-infection-and-prevention>

วันเอดส์โลก 2560 ลดผู้ติดเชื้อรายใหม่ยังต้องทำต่อ. (1 ธันวาคม 2560). แนวหน้าออนไลน์.

สืบค้น 10 กันยายน 2561 จาก <http://www.naewna.com/likesara/306258>